

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

Academic Leadership of The School Administrators Under The Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 1

พิมพ์พร มาศศิริ¹, สาคร มหาหิงค์², พิมพ์ฤทธิ์ เทียงภักดิ์³

Pimporn Massiri¹, Sakorn Mahahing², Pimparit Tiangpak³

ภาควิชาสาขาการบริหารการศึกษา¹, วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม¹, ประเทศไทย¹

, ภาควิชาสาขาการบริหารการศึกษา², มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น², ประเทศไทย²

ภาควิชาสาขาการบริหารการศึกษา³, วิทยาลัยอินเตอร์เทคโนโลยีลำปาง³, ประเทศไทย³

Department of Educational Administration, Siam Technology College, Thailand¹

Department of Educational Administration, Western University², Thailand²

Department of Educational Administration, Lampang Intertech College, Thailand³

Received: April 02, 2025 Revised: April 15, 2025 Accepted: April 29, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 และ 2) เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำนวน 320 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มาตรฐานส่วน 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ

ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการพัฒนาระบบการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน ด้านการนิเทศการสอน และด้านการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศโดยรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน ด้านการบริหารหลักสูตร และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามอายุโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน และจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยรวมและรายด้านโดยรวม

ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำทางวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

Abstract

The objectives of this research were.1) to study the academic leadership of school administrators under the Kanchanaburi Primary Educational Service Area 1 and 2) to compare the academic leadership of the school administrators under the Kanchanaburi Primary Educational Service Area 1 classified by gender, age, educational level and work experience. The sample groups were school administrators and teachers under the Kanchanaburi Primary Educational Service Area 1 320 people. The research instrument was a 5-scale questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency, percent, standard deviation t-test and testing F-test.

The research results were found that: 1) Academic leadership of school administrators under the Kanchanaburi Primary Educational Service Area 1 overall and curriculum administration development of teaching and learning processes development of teaching and learning materials assessment of academic performance teaching supervision and research to improve the quality of education had a high level of practice. 2) The Results of comparison between personal data and academic leadership of the school administrators under the Kanchanaburi Primary Educational Service Area 1 By gender as a whole, it was found that no different on program administration and research to improve the quality of education, the difference was statistically significant at the .05 level. When classified by educational background overall, there was no difference. In each side, it was found that the assessment and evaluation of academic performance and research to improve the quality of education, the difference was statistically significant at the .05 level. When classified by age overall and each side found no difference and when classified by work experience, it was found that overall and the aspects, it was different for the development of teaching and learning processes and research to improve the quality of Education the difference was statistically significant at the .05 level.

Key words: Academic leadership School Administrators under the Kanchanaburi Primary Educational Service Area 1

บทนำ

ผู้บริหารโรงเรียนจึงจะต้องมีภาวะผู้นำ และมีลักษณะเฉพาะหลายประการที่ จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางการเรียนให้มากขึ้น ผู้บริหารโรงเรียนควรมีภาวะผู้นำทาง วิชาการ เพื่อดำเนินการให้ นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียน (Leithwood, 2006, น. 28) โดยต้องปรับปรุง พันธกิจของโรงเรียน ประชาสัมพันธ์เป้าประสงค์ของโรงเรียน ดำเนินการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน ที่ดีส่วนที่มีอิทธิพลมากที่สุดในการภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนคือการจัดทำพันธกิจของโรงเรียน กล่าวได้ว่าการที่ผู้บริหารโรงเรียนสนใจ การเรียนการสอนในห้องเรียน ความมีประสิทธิภาพของการทำงานของ ครูและความสำเร็จของ นักเรียนเป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์กัน (Leithwood, 2006)

ปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้สถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพและมีมาตรฐานคงปฏิเสธไม่ได้ว่าส่วนหนึ่งนั้นต้องมาจากภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นตัวหลักในการดำเนินการ เพื่อสร้างคุณภาพของการศึกษาในสถานศึกษา เพราะสถานศึกษาเป็นที่บ่มเพาะและจัดการศึกษาให้แก่คนในชาติ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นทั้งผู้นำทางการศึกษาในสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องใช้ภาวะผู้นำและใช้ความสามารถในการจัดการศึกษาในสถานศึกษา ภาวะผู้นำจึงส่งผลต่อการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาอย่างอย่างมาก ผู้บริหารที่รู้จักใช้ภาวะผู้นำจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา (สุวิมล โตปิ่นใจ, 2556, น. 2) ทั้งนี้ ความก้าวหน้าและความสำเร็จของสถานศึกษานอกจากจะขึ้นอยู่กับผลงานโดยส่วนร่วมของทุกฝ่ายแล้วยังขึ้นอยู่กับตัวผู้นำ และผู้นำต้องเป็นผู้แสดงพฤติกรรมที่ทำให้ครูปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ซึ่งผู้วิจัยสังกัดอยู่ เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นตำแหน่งที่มีอำนาจหน้าที่ในสถานศึกษา ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา จึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อความสำเร็จลุล่วงของงานโครงการต่าง ๆ ทางการศึกษา ความรู้ความสามารถและทักษะของผู้บริหาร ตลอดจนเสริมสร้างภาวะผู้นำที่ดี เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับผู้บริหารทุกคน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน

สมมติฐานการวิจัย

ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 เมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน แตกต่างกัน

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กระแส ชนวงส์ (2556, น. 21) ได้ให้ทัศนะคติเกี่ยวกับผู้นำว่า ผู้นำที่ดีจะต้องมีหน้าที่ในการ สร้างผู้นำ และสร้างภาวะผู้นำให้กับคนอื่น ๆ เสมือนว่าผู้นำต้องเป็นผู้สร้างนาฬิกา ไม่ใช่แค่เพียง คอยบอกเวลาอย่างเดียว และได้กำหนดคุณลักษณะของผู้นำไว้ว่าจะต้องประกอบไปด้วย 5F คือ 1) มีเป้าหมายที่ชัดเจน (Focus) มีความมุ่งมั่น ศรัทธา ตั้งมั่น ในสิ่งที่ตั้งใจทำอย่างแน่วแน่ 2) มีความยืดหยุ่น (Flexibility) มีความคิดและการกระทำที่ยืดหยุ่นตามสถานการณ์และความเป็นจริงที่แปรเปลี่ยนไปตามข้อเท็จจริง 3) มีความรวดเร็ว (Fast) มีความรวดเร็วในการคิดและตัดสินใจ แม้จะอยู่ในสถานการณ์ที่กดดันและคับขัน ต้องมีความสามารถมีความคล่องแคล่วว่องไวต่อการแก้ปัญหา 4) ความเป็นกัลยาณมิตร (Friendly) ความเป็นกัลยาณมิตรกับทุกคน รู้จัก ประสานงานทั้งคนที่มีความคิดเห็นที่ตรงกันและไม่ตรงกัน ให้สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีความสุข มีความจริงใจ ไว้วางใจทีมงานและ 5) มีความสนุกสนาน (Fun) สร้างบรรยากาศ ในการทำงานที่ สนุกสนาน ไม่ตึงเครียด ยิ้มแย้ม แจ่มใส มองปัญหาและคนรอบข้างในแง่บวก และ ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับผู้นำไว้ว่าจะต้องเป็นบุคคลที่สามารถทำให้ผู้อื่นยอมรับ และสามารถจูงใจ ชักนำขึ้นนำ มีบทบาทและมีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่น สามารถจัดปัญหาข้อขัดแย้ง ทั้งที่ เกิดขึ้น ทำให้การปฏิบัติงานของกลุ่มบรรลุเป้าหมายได้เป็นอย่างดี

ดาฟท์ (Daft, 1999) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็นกระบวนการที่มีความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกับผู้ตาม ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายร่วมกัน

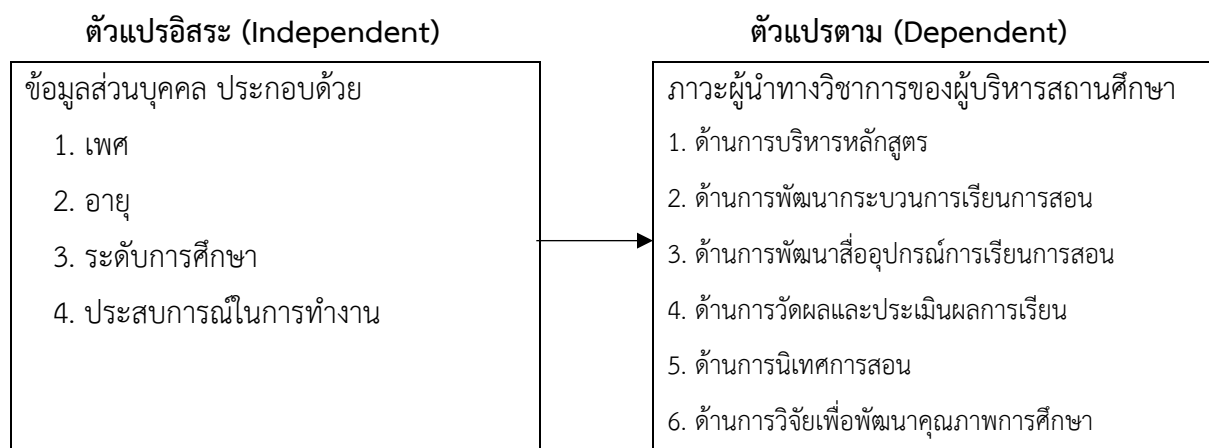
อีแวนชีวิช และแมทเทสัน (Ivancevich and Matteson, 2002) นิยามความหมายว่า ภาวะผู้นำ เป็นกระบวนการของการใช้อิทธิพลต่อผู้อื่นเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายการดำเนินงานขององค์การ

ยุกส์ (Yukl, 2002) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง พฤติกรรมส่วนตัวของบุคคลคนหนึ่งที่จะชักนำกิจกรรมของกลุ่มให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึงความสามารถหรือกระบวนการของผู้นำหรือผู้บริหารที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลหรือกลุ่มเพื่อให้การดำเนินงานขององค์การบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้ร่วมกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยมีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำนวน 1,957 คน (ผู้บริหาร + ครูผู้สอน) จำนวน 139

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ได้มาจากการใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie; & Morgan (1970) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จากนั้นทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามจำนวนสถานศึกษาโดยสุ่มผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนแล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยวิธีการจับฉลากตามสัดส่วนของโรงเรียน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้วิจัยทำขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขอบเขตรวบรวมข้อมูลซึ่งผู้วิจัยลักษณะคำถามเป็นแบบ มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยแบ่งสอบถามออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาชั้น พื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ที่มีต่อมาตรฐานด้านการบริหาร วิชาการ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับแบ่งเป็น

5	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นมากที่สุด
4	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นมาก
3	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นปานกลาง
2	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นน้อย
1	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.713

5.4 วิธีสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

2. กำหนดนิยามศัพท์ตามเอกสาร และงานวิจัยที่ศึกษาค้นคว้า เพื่อเป็นกรอบกำหนดการสร้างแบบสอบถาม

3. สร้างแบบสอบถามตามตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยให้ครอบคลุมทั้ง 6 ด้าน โดยใช้ข้อมูลจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนนิยามศัพท์เป็นกรอบกำหนด

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นอาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามโครงสร้างของเนื้อหา ความถูกต้องของงานและครอบคลุมเนื้อหา

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 คน

1. นายณรงค์ฤทธิ์ เต็นดวงใจ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านช่องสะเดา (กผ.อุบลรัตน์)
2. นางสาวชลธิชา ขำนิล ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านห้วยน้ำขาว
3. นางวรรณ ศรีแก้วตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโป่งโก

โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง IOC (item objective congruence index) เป็นรายบุคคลว่าข้อคำถามแต่ละข้อสามารถวัดได้ตรงกับจุดประสงค์ที่กำหนดหรือไม่ โดยให้คะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้

ถ้าข้อคำถามวัดได้ตรงจุดประสงค์	ได้ +1 คะแนน
ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดตรงจุดประสงค์หรือไม่	ได้ 0 คะแนน
ถ้าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงจุดประสงค์	ได้ -1 คะแนน

นำคะแนนของผู้เชี่ยวชาญทุกคนที่ประเมินมารวมลงในแบบวิเคราะห์ความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์เพื่อหาค่าเฉลี่ย โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกข้อคำถามดังนี้

- 1) ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 คัดเลือกไว้ใช้ได้
- 2) ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ควรพิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง

6. นำแบบสอบถามที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุง แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้งและจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ (ฉบับลองใช้) เพื่อนำไปลองใช้ (Try out) กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ตัวอย่าง เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาด้วยวิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha) มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.713

7. นำแบบสอบถามที่มีความเชื่อมั่น (reliability) แล้วจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริง

5.5 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

5.5.1. นำหนังสือและแบบสอบถามเพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ทำการตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยแจกแบบสอบถามตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 320 ฉบับ

5.5.2. ผู้วิจัยทำการเก็บแบบสอบถามและได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด แล้วนำแบบสอบถามมาสำรวจความครบถ้วนของแบบสอบถาม พบว่ามีความสมบูรณ์ จำนวน 320 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5.5.3. นำข้อมูลจากแบบสอบถามนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลตามวิธีทางสถิติ

5.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

5.6.1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสิทธิภาพในการทำงาน โดยหาความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

5.6.2 วิเคราะห์ข้อมูลระดับการปฏิบัติงานภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์การแปลผล ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

5.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

5.6.1. การใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ด้วยการหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Arithmetic mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ตามแนวคิดของ Best (1959)

5.6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลในการเปรียบเทียบระดับการบริหารวิชาการตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน หรือสถิติทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ เปรียบเทียบค่า t-test (Independent) ค่าทดสอบ F-test (One Way ANOVA) เมื่อพบว่าค่าสถิติมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบรายคู่โดยใช้สถิติ Scheffe

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

ตารางที่ 1. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 เป็นรายด้าน

ภาวะผู้นำการบริหารวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ			
	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. ด้านการบริหารหลักสูตร	4.38	0.34	มาก	4
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน	4.32	0.24	มาก	5
3. ด้านการพัฒนาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน	4.39	0.31	มาก	3
4. ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน	4.31	0.22	มาก	6
5. ด้านการนิเทศการสอน	4.47	0.23	มาก	2
6. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.58	0.30	มากที่สุด	1
รวม	4.41	0.17	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.41$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.58$) รองลงมาคือ ด้านการนิเทศการสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.47$) และด้านที่มีระดับการปฏิบัติที่ต่ำที่สุด คือ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.38$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

ผลการเปรียบเทียบระหว่าง ปัจจัยส่วนบุคคลกับการบริหารวิชาการ กับตัวแปรความคิดเห็นต่อผู้
ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต
1 จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ดังแสดงในตารางที่ 2 – 7

ตารางที่ 2. ผลการเปรียบเทียบระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ

ภาวะผู้นำการบริหารวิชาการ	ชาย		หญิง		t	P-value
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. ด้านการบริหารหลักสูตร	4.45	0.28	4.33	0.36	3.089	0.002
2. ด้านการพัฒนาระบบการเรียนการสอน	4.34	0.22	4.31	0.25	0.8800	0.380
3. ด้านการพัฒนาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน	4.41	0.34	4.38	0.28	998	0.319
4. ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน	4.33	0.18	4.29	0.24	1.568	0.118
5. ด้านการนิเทศการสอน	4.46	0.22	4.48	0.24	-0.674	0.500
6. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.51	0.32	4.63	0.27	-3.614	0.00
รวม	4.42	0.16	4.40	0.18	0.651	0.509

* $p > 0.05$

จากตารางที่ 2. พบว่า ผลการเปรียบเทียบระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับภาวะผู้นำทางวิชาการของ
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ พบว่า
โดยรวมและรายด้าน การพัฒนาระบบการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน ด้าน
การวัดผลและประเมินผลการเรียน และด้านการนิเทศการสอน ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการบริหารหลักสูตรกับ
ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เมื่อจำแนกตามเพศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05

ตารางที่ 3. ผลการเปรียบเทียบระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ภาวะผู้นำการบริหารวิชาการ	ปริญญาตรี		ปริญญาโท		ปริญญาเอก		F	P-value
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. ด้านการบริหารหลักสูตร	4.43	0.30	4.34	0.36	4.40	0.23	2.765	0.064
2. ด้านการพัฒนาระบบการเรียนการสอน	4.33	0.23	4.31	0.24	4.50	0.26	1.379	0.253
3. ด้านการพัฒนาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน	4.42	0.32	4.37	0.30	4.38	0.25	1.033	0.357
4. ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน	4.34	0.19	4.28	0.23	4.50	0.12	4.248	0.015
5. ด้านการนิเทศการสอน	4.46	0.24	4.48	0.23	4.50	0.20	0.452	0.637
6. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.51	0.31	4.64	0.27	4.50	0.29	7.59	0.001
รวม	4.41	0.18	4.40	0.17	4.46	0.10	0.333	0.717

* $p > 0.05$

จากตารางที่ 3. พบว่า ผลการเปรียบเทียบระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านการบริหารหลักสูตร และด้านนิเทศการสอน ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนกับด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีของ Scheffe'

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบข้อมูลส่วนบุคคลกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา จำแนกเป็นรายคู่ ด้านวัดผลและประเมินผลการเรียน

วุฒิการศึกษา	$\bar{x}$	วุฒิการศึกษา		
		ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
		4.34	4.28	4.50
ปริญญาตรี	4.34	-	0.056	-0.163
ปริญญาโท	4.28	-	-	-0.219
ปริญญาเอก	4.50	-	-	-

จากตารางที่ 4 พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ผลการเปรียบเทียบระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบข้อมูลส่วนบุคคลกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา จำแนกเป็นรายคู่ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

วุฒิการศึกษา	$\bar{x}$	วุฒิการศึกษา		
		ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
		3.99	3.99	4.00
ปริญญาตรี	3.99	-	-0.126*	0.014
ปริญญาโท	3.99	-	-	0.139
ปริญญาเอก	4.00	-	-	-

จากตารางที่ 5พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ผลการเปรียบเทียบระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ วุฒิการศึกษาปริญญาโท มีการปฏิบัติมากกว่า วุฒิการศึกษาปริญญาตรี

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามอายุ

ภาวะผู้นำการบริหารวิชาการ	ต่ำกว่า 30 ปี		30-39 ปี		40-49 ปี		50-60 ปี		F	P-value
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. ด้านการบริหารหลักสูตร	4.38	0.33	4.33	0.38	4.42	0.26	4.39	0.36	0.952	0.416
2. ด้านการพัฒนากระบวนการ เรียนการสอน	4.32	0.24	4.33	0.21	4.30	0.25	4.33	0.24	0.419	0.739
3. ด้านการพัฒนาสื่ออุปกรณ์การ เรียนการสอน	4.35	0.35	4.38	0.37	4.44	0.23	4.38	0.30	0.952	0.416
4. ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน	4.32	0.19	4.25	0.24	4.32	0.19	4.33	0.23	2.427	0.065
5. ด้านการนิเทศการสอน										
6. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา	4.47	0.26	4.46	0.26	4.46	0.23	4.50	0.21	0.547	0.65
	4.56	0.33	4.56	0.33	4.52	0.32	4.63	0.24	2.452	0.063
รวม	4.40	0.19	4.38	0.19	4.41	0.14	4.43	0.17	0.904	0.44

* $p > 0.05$

จากตารางที่ 6 พบว่า ผลการเปรียบเทียบระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในทุกด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 7 ผลการเปรียบเทียบระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ใน
การทำงาน

ภาวะผู้นำการบริหารวิชาการ	< 15 ปี		15-25 ปี		26-35 ปี		>35 ปี		F	Sig
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. ด้านการบริหารหลักสูตร	4.43	0.31	4.41	0.29	4.35	0.36	4.32	0.37	1.752	0.156
2. ด้านการพัฒนากระบวนการ เรียนการสอน	4.31	0.26	4.35	0.20	4.35	0.22	4.24	0.28	3.064	0.028
3. ด้านการพัฒนาสื่ออุปกรณ์การ เรียนการสอน	4.41	0.31	4.41	0.33	4.37	0.33	4.37	0.24	0.531	0.661
4. ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน	4.35	0.18	4.32	0.21	4.28	0.23	4.29	0.23	1.953	0.121
5. ด้านการนิเทศการสอน										
6. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	4.46	0.27	4.45	0.22	4.51	0.22	4.47	0.22	1.000	0.393
	4.48	0.31	4.53	0.31	4.66	0.27	4.64	0.24	7.357	0.000
รวม	4.41	0.18	4.41	0.18	4.42	0.16	4.39	0.18	0.469	0.704

* $p > 0.05$

จากตารางที่ 7. ผลการเปรียบเทียบระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการพัฒนาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน และด้านการนิเทศ ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนและด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำตารางทดสอบรายคู่ โดยวิธีการของ Scheffe' ดังตารางที่ 8 – 9

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบข้อมูลส่วนบุคคลกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน จำแนกเป็นรายคู่ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน

ประสบการณ์ในการทำงาน	$\bar{x}$	ประสบการณ์ในการทำงาน			
		น้อยกว่า 15 ปี	15 -25 ปี	26 – 35 ปี	มากกว่า 35 ปีขึ้นไป
		4.35	4.32	4.28	4.29
น้อยกว่า 15 ปี	4.35	-	0.032	0.074	-0.032
15 -25 ปี	4.32	-	-	0.042	0.036
26 – 35 ปี	4.28	-	-	-	-0.007
มากกว่า 35 ปีขึ้นไป	4.29	-	-	-	-

จากตารางที่ 8 พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ผลการเปรียบเทียบระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ด้านวัดผลและประเมินผลการเรียน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบข้อมูลส่วนบุคคลกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน จำแนกเป็นรายคู่ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ประสบการณ์ในการทำงาน	$\bar{x}$	ประสบการณ์ในการทำงาน			
		น้อยกว่า 15 ปี	15 -25 ปี	26 – 35 ปี	มากกว่า 35 ปีขึ้นไป
		4.48	4.53	4.66	4.63
น้อยกว่า 15 ปี	4.48	-	-0.052	-0.184*	-0.159*
15 -25 ปี	4.53	-	-	-0.132*	-0.107
26 – 35 ปี	4.66	-	-	-	0.025
มากกว่า 35 ปีขึ้นไป	4.63	-	-	-	-

* $p > 0.05$

จากตารางที่ 9 พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ผลการเปรียบเทียบระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีความแตกต่างกัน จำนวน 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มประสบการณ์ในการทำงาน อายุ 26 - 35 ปี มีการปฏิบัติมากกว่า กลุ่มประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 15 ปี กับกลุ่มประสบการณ์ในการทำงาน 15-25 ปี และกลุ่มประสบการณ์

ในการทำงาน มากกว่า 35 ปีขึ้นไป มีการปฏิบัติมากกว่า กลุ่มประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 15 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

การอภิปรายผล

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารมีการวางแผนการนิเทศ งานวิชาการและการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบการนิเทศ ผู้บริหาร ส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูมีการ กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนในการพัฒนาหลักสูตรให้กับสถานศึกษาซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภัสรา ชูเลน (2558) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4” ผลการวิจัยพบว่า (1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด และ (2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 จำแนกตามประเภทขนาดของโรงเรียน และ ประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และวินัย ป้อมดำ (2558) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3: กรณีศึกษา” ผลการวิจัยพบว่า (1) วิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการ เปลี่ยนแปลง มีการจัดทำแผนงาน โครงการด้านวิชาการจัดทำแผนกลยุทธ์และธรรมนูญโรงเรียนเป็นปัจจุบัน และมีการแต่งตั้งให้มีผู้รับผิดชอบ เกี่ยวกับงานวิชาการอย่างชัดเจน (2) ด้านความเป็นผู้นำในการริเริ่มการใช้ นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน สถานศึกษา มีการวางแผนงาน โครงการและกิจกรรมในการใช้นวัตกรรมเพื่อ การเรียนการสอนอย่างชัดเจน (3) ด้านการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารมาใช้ในการ ปฏิรูปการเรียนรู้สถานศึกษามีการจัดทำแผนงาน โครงการนำ เทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอนอย่างชัดเจน แต่สถานศึกษาขาดเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ (4) ด้านศักยภาพการพึ่งตนเองในการพัฒนางานวิชาการ สถานศึกษามีการจัดทำ แผนงาน โครงการงาน กิจกรรมทางวิชาการอย่างชัดเจน มีการจัดทำผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนแต่ละภาคเรียน มีการจัดทำหลักสูตรมีแผนการจัดทำกิจกรรมการเรียนการสอนที่ชัดเจน มีการ จัดทำการวัดผลประเมินผล มีการจัดเก็บข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของนักเรียน (5) ด้านการแสวงหาความรู้ ใหม่มาปรับใช้ตลอดเวลา โรงเรียนมีการจัดทำแผนงานโครงการผู้บริหารและครู เข้าอบรมทางวิชาการอย่าง สม่าเสมอมีการนำผลการวิจัยมาใช้นักเรียน

2. ผลการเปรียบเทียบระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ พบว่า โดยรวมและรายด้าน การพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านการวัดผลและ ประเมินผลการเรียน และด้านการนิเทศการสอน ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการบริหารหลักสูตรกับด้านการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เมื่อจำแนกตามเพศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่ง

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาริชาติ ชูปฏิบัติ (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สตรีในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1” ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสตรีตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านกิจสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านประสิทธิผล และ ด้านมิตรสัมพันธ์ ตามลำดับ 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสตรี จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสตรีในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน 3) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ด้านมิตรสัมพันธ์ ควรมีวิธีการสร้างแรงจูงใจให้ผู้ร่วมงานแต่ละคนอย่างหลากหลาย รองลงมา ด้านประสิทธิผล ควรมีความเฉลียวฉลาด สามารถแก้ปัญหา นำข้อมูลสารสนเทศมาปรับปรุง พัฒนางานได้ และด้านกิจสัมพันธ์ ควรมีความรู้ด้านวิชาการ และนิเทศ กำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ

3. ผลการเปรียบเทียบระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านการบริหารหลักสูตร และด้านนิเทศการสอน ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนกับด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปฐม ปรีพูนถนอม (2553) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง “ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ” ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากโดยต้นบริหารจัดการหลักสูตรสูงกว่าด้านอื่น ๆ และด้านการวัดประเมินผลและวิจัยต่ำกว่าด้านอื่น ๆ 2) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมและรายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ขึ้นพื้นฐานในทุกด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ละอองดาว ประโพธิ (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กับพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิผลของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดเลย” ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดเลย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีระดับการปฏิบัติมากไปหาน้อย ได้แก่ การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา การสนับสนุนทรัพยากรการสอน และการนิเทศการสอน 2) พฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิผลของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีระดับการปฏิบัติมากไปหาน้อย ได้แก่ การบริหารจัดการชั้นเรียน การใช้สื่อและเทคโนโลยี การวัดผลประเมินผลตาม

สภาพจริงและการนำผลการประเมินไปใช้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการวิจัยในชั้นเรียน และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิผลของครูมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูง

5. ผลการเปรียบเทียบระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการพัฒนาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน และด้านการนิเทศ ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนและด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐพงศ์ บุญยารมย์ และคณะ (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3 - 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ” พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ไม่แตกต่าง แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พลทิพย์ พันธูออน (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ สมรรถนะการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองนครพนม ” จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมพบว่า แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05

องค์ความรู้ใหม่

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วยปัจจัยส่วนบุคคล รายละเอียดดังนี้ 1) เพศ 2) อายุ 3) ระดับการศึกษา และ 4) ประสบการณ์ในการทำงาน ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) ด้านการบริหารหลักสูตร 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน 3) ด้านการพัฒนาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน 4) ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน 5) ด้านการนิเทศการสอน และ 6) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่

ข้อเสนอแนะ

1.ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

จากการศึกษาวิจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 พบว่าควรพัฒนาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1.1 ผู้บริหารควรมีการนิเทศ และการประเมินผลการสอนของครูอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง สร้างความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และจัดให้ครูผลัดเปลี่ยนนิเทศการสอนของเพื่อนครูด้วยกัน เพื่อให้ครูผู้สอนได้นำข้อค้นพบมาปรับปรุงพัฒนาการสอนของตนเอง ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน และเผยแพร่ผลงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และพัฒนาวิชาชีพ

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรสังเกตการณ์สอนและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครูเกี่ยวกับจุดเด่น จุดด้อย ของนักเรียน เพื่อนำไปใช้ในการจัดสอนซ่อมเสริม

1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกำกับดูแล การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน แล้ววิเคราะห์แบบทดสอบเพื่อตรวจสอบจุดเด่น จุดด้อยทางการเรียนของนักเรียน

1.5 ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดเกณฑ์มาตรฐานด้านการเรียนรู้ของนักเรียนในแต่ละระดับชั้น หรือ
ช่วงชั้นตามสภาพและบริบทของโรงเรียน

1.6 ควรจัดทำป้ายประกาศที่แสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญแก่งานวิชาการและสนับสนุนให้มีการจัดนิทรรศการแสดงผลงานนักเรียนอยู่เสมอ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ในการบริหารด้านอื่น ๆ เช่น การบริหารงบประมาณการบริหารบุคคลกร เป็นต้น เพื่อช่วยในการกำหนดและดำเนินนโยบายด้านการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ให้มีศักยภาพและมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยเพิ่มขนาดพื้นที่ในการศึกษาวิจัยให้กว้างขึ้นกว่าเดิม เพื่อช่วยในการกำหนดและดำเนินนโยบายด้านการบริหารวิชาการในภาพรวมได้ตรงตามวัตถุประสงค์ โดยมีศักยภาพและมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

2.3 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี โดยจำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กระแสนะวรงค์ (2556). ประธานอาศรมสาธารณสุขุมนชน หลักสูตรปรัชญาคุณิบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสตร์
การพัฒนาภูมิภาค มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์. บรรยาย.

- ภัสรา ชูเลน. (2558). ภาวะผู้นำวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาลัษราชภัฏนครศรีธรรมราช).
- ปฐม ปรีปนังกูร. (2553). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. (ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์)
- ปาริชาติ ชูปฏิบัติ. (2555). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสตรีในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสถานศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์)
- ละอองดาว ประโพธิ (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา กับพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิผลของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดเลย. (หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการ บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช)
- Draft, R. L. (2005). *The leadership experience* (3th ed.). Mason, OH: Thomson South-Western.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). *Determining sample size for research activities*. Educational and Psychological Measurement, 30, 607-610.
- Yukl, G. A. (2002). *Leadership in organizations*. Englewood Cliff, New Jersey: Prentice-Hall.